

ХАНС БОЛАНД

HANS BOLAND

vertaler en schrijver

Inhoud

(geen) Poesjkinmedaille	4
Martinus Nijhoff Vertaalprijs	5
Ganzenveren	6-7
Alexandr Poesjkin	8
Verzameld werk (VW)	8
VW 1 – De novellen in verzen	9
VW 2 – Vroege lyriek	10
VW 3 – Lyriek in ballingschap	11
VW 4 – Late lyriek	12
VW 5 – Jevgeni Onegin	13
VW 6 – Drama en sprookjes	14
VW 7 – Literair proza	15
VW 8 – Historisch en autobiografisch proza	16
VW 9 – Brieven	17
VW 10 – Aantekeningen en appendices	18
Tweetalige Poesjkin-vertalingen	19
Spiegelduister	20
Mijlpalen	21-23
Volledig overzicht publicaties Hans Boland	24-27

Hans Boland weigert Poesjkinmedaille

Hans Boland weigerde de zeer eervolle Poesjkinmedaille, die hem 4 november 2014 zou worden uitgereikt door de Russische president Poetin. De medaille wordt uitgereikt voor verdiensten voor kunst, wetenschap en onderwijs.

Zeer geachte heer Voronin,

Het valt me zwaar te moeten reageren op uw edelmoedige, ontroerende en buitengewoon vleierende uitnodiging. Helaas ben ik niet in staat deze te accepteren.

Graag zou ik geloven dat u mij geen ondankbaarheid of zelfs onfatsoen zult verwijten. Maar ik moet eerlijk zijn tegenover mijn geweten, tegenover de nagedachtenis van mijn ouders en tegenover u.

Als vertaler van bijna het volledige werk van Poesjkin, gedrenkt in zijn geest en mijzelf bijna zijn schim wanend, kan ik niet anders dan oprecht zijn en nergens doekjes om winden; als vurige apostel – een beter woord vind ik niet – van Anna Achmatova, voor wie ik een grenzeloze eerbied koester, moet ik hard zijn wanneer de waarheid dat verlangt.

Een dergelijk eerbetoon zou ik in de grootst mogelijke dank ontvangen, ware daar niet uw president, wiens gedrag en denkwijze ik veracht en haat. Hij vormt een zeer groot gevaar voor de vrijheid en vrede op onze planeet. God geve dat zijn 'idealen' een spoedige en volledige vernietiging tegemoet gaan. Iedere relatie tussen hem en mij, tussen zijn naam en die van Poesjkin, is walgelijk en onverdraaglijk.

Nogmaals wil ik benadrukken dat mijn weigering ook mijzelf groot verdriet doet en dat ik gedwongen ben tot deze stap ondanks het respect en de dankbaarheid waartoe u mij verplicht.

*Oprecht de uwe,
Hans Boland,*

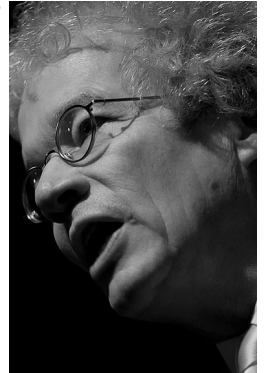

Martinus Nijhoff Vertaalprijs 2015

De Martinus Nijhoff Vertaalprijs is de belangrijkste Nederlandse onderscheiding voor vertalers. In 1955 is de prijs ingesteld ter nagedachtenis aan de dichter en vertaler Nijhoff, lid van het bestuur van het Prins Bernhard Cultuurfonds.

Het Prins Bernhard Cultuurfonds heeft de Martinus Nijhoff Vertaalprijs 2015 toegekend aan Hans Boland en Christiane Kuby. Aanleiding voor deze dubbele uitreiking van de prijs is het 75-jarige bestaan van het Prins Bernhard Cultuurfonds.

Hans Boland (1951) promoveerde op poëzie van Achmatova, die hij tevens in het Nederlands vertaalde. Boland heeft een breed vertaaloeuvre: het omvat alle literaire genres van proza tot essays. Sinds 1999 werkt hij aan de vertaling van het complete oeuvre van Poesjkin. Ook vertaalde hij het werk van vele andere auteurs onder wie Lermontov, Garsjin, Dostojevski en Tolstoj.

De jury:

“Hans Boland is een zeer productieve vertaler met buitengewone kwaliteiten, die een onvoorwaardelijke trouw aan de literaire kwaliteiten van de brontekst paart aan een prachtig, virtuoos Nederlands en brede kennis van achtergronden.”

Ganzenveren

Gerrit Komrij “Bij een dichter van Poesjkins formaat – zo keizerlijk en satirisch tegelijk – valt of staat alles met de vertaling. Toen ik enkele jaren geleden *Roeslan en Ljoedmila* in de vertaling van Hans Boland las, begreep ik voor het eerst dat Poesjkin ook in het Nederlands zijn kracht niet hoefde kwijt te raken. Hier leek alles even vanzelfsprekend, even aanstekelijk. Ik zou voortaan graag alle poëzie van Poesjkin in de vertaling van Hans Boland willen lezen.”

Willem Jens “Andermaal mijn grote bewondering voor wat ik te lezen heb gekregen! Ik kan helaas niet nagaan wat van Poesjkin is; gelukkig wel wat Boland heeft geschapen. Als we er van uitgaan dat Poesjkin, net zoals Homerus, Shakespeare en Dante, niet bestaan heeft, dan mogen we concluderen dat Boland een groot dichter is. (En dan schrijven we die enkele flutversjes – die helaas in een verzameld werk niet mogen ontbreken – maar aan Poesjkin toe.)
Hulde!”

René Puthaar “Dankzij Hans Boland klinkt de stem van Poesjkin steeds helderder en vertrouwder. Nu verbaast het ook niet meer dat deze gedichten zo lang hebben gewacht op hun Nederlandse vertaler. Poesjkins altijd jeugdige zwier, brutaliteit en hartstocht vragen van een vertaler precies de bravoure die de dichter zo dierbaar maakt. En de verstechniek. Dat in de hoogtijdagen van de Europese Romantiek een jonge Russische aristocraat zó lichtvoetig en ongedwongen was, in zulke ontwapenend directe gedichten; het is een verrijking waar ook de Nederlandse literatuur – nu, eindelijk – Hans Boland dankbaar voor kan en moet zijn.”

Genna Sosonko “Bij vertalingen van Poesjkin moest ik altijd denken aan een verhaal uit de Griekse oudheid: een man wordt uitgenodigd om te komen luisteren naar iemand die de zang van een nachtegaal precies kan imiteren. De man antwoordt: ‘Waarom zou ik met je meegaan? Ik heb meer dan eens een echte nachtegaal gehoord.’
Dat standpunt deelde ik, mutatis mutandis, ten aanzien van de poëzie van Poesjkin – waarmee ik sinds mijn kinderjaren vertrouwd ben – tot ik de Nederlandse vertalingen van Hans Boland onder ogen kreeg. Als met een toverstaf weet hij niet alleen het ritme van Poesjkins puntige en gepolijste verzen te vangen maar ook diens weemoed en glimlach. De Nederlandse poëziefhebber beschikt over een prachtige verzameling gedichten van de beroemdste dichter van Rusland.”

Theo Loevendie “Vertalen uit het Russisch naar het Nederlands wordt een hels karwei als zoals Hans Boland in *Boris Godoenov* terecht doet het metrum van het Russische origineel gehandhaafd blijft .

Als die vertaling dan nog de uitstraling heeft van een oorspronkelijk in het Nederlands geschreven tekst is dat een wonder.

Het immer hete hangijzer van de transcriptie in het Latijnse schrift van Russische eigenna-

men wordt door Boland elegant en begrijpelijk opgelost, zonder de belasting van ingeroeste gewoontes zoals bij de ook in het westen niet onbekende naam Chroesj-tsjov. Dat probleem wordt hier opgelost door de simpele maar op grond van de klank niet onjuiste spelling Chroesjov aan te houden. Het is even wennen, maar de leesbaarheid wordt er sterk door bevorderd.

Bijkomend effect van deze prachtige vertaling van Hans Boland is dat een hoogtepunt in de operaliteratuur, de op dit gegeven gebaseerde opera van Modest Moesorgski *Boris Godoenov*, nu in modern Nederlands te volgen is.”

Tommy Wieringa “Hans Boland heeft ons een kraakheldere en springlevende Poesjkin gegeven; zijn vertaling van het Verzameld Werk is een triomf.”

Bruno Naarden “Poesjkin heeft de opstand van Poegatsjov kritisch en nauwkeurig onderzocht en vervolgens helder en objectief beschreven. Dat lijkt heel gewoon, maar is wonderbaarlijk. In de vroege negentiende eeuw moest het historische *métier* nog vorm krijgen en het verleden werd vooral gebruikt voor een romantische vlucht uit de werkelijkheid. Poesjkin werd bij zijn werk ook nog op de vingers gekeken door een strenge en bekrompen tsaar. Toch weet hij zich te manifesteren als een van de eerste moderne geschiedschrijvers van Europa.”

Sophie Levie “Zo moet Poesjkin gesproken hebben! De lezer van de bijna achthonderd brieven die Hans Boland op meesterlijke wijze vertaald heeft, hoort de dichter dwepen en roddelen, honen en zuchten. Hij heeft zorgen over vrouwen, geld, ziekte, en het wel en wee van zijn vrienden. Hij houdt ons op de hoogte van zijn aanstaande huwelijk, dat steeds wordt uitgesteld, en de gebeurtenissen aan het Hof. Hij is beurtelings opgewekt en melancholiek, en drijft genadeloos de spot met vriend, vijand en zichzelf. De woorden van Russlands belangrijkste schrijver overbruggen moeiteloos bijna tweehonderd jaar: Poesjkins brieven tonen een verleden dat naar nu smaakt.”

Frans Timmermans tijdens zijn toespraak bij de presentatie van deel 7. “Natuurlijk wil ik geen gelegenheid mislopen om een boek uit handen van Hans Boland in ontvangst te nemen. [...] Het is altijd een mysterie geweest dat in Nederland Tolstoi, Dostojevski en Gogol goed gelezen zijn, maar dat Poesjkin daar een beetje achteraan kwam. Het is alsof – om het maar naar het Engels taalgebied te vertalen – men wel Dickens leest, maar niet Shakespeare. [...] Ik wil de vertaler uit de grond van mijn hart feliciteren met een magnum opus. Er komen, zo begrijp ik, hierna nog drie delen. In de kast staat dan iets waar je niet meer omheen kunt kijken. Maar dan is er ook in onze taal voor het eerst een fantastisch, compleet eerbetoon aan de grootste Russische dichter en schrijver gedaan. En dat is een cadeau aan de Nederlandse lezer. Het is een cadeau aan de Nederlandse taal. En het is vooral een groot cadeau aan de wereldliteratuur.”

Alexandr Poesjkin

1799 – 1837

Ondanks zijn korte leven heeft Poesjkin een indrukwekkend oeuvre nagelaten. Hij wordt algemeen beschouwd als de grootste Russische dichter. Zijn lyriek omvat bijna zevenhonderd gedichten.

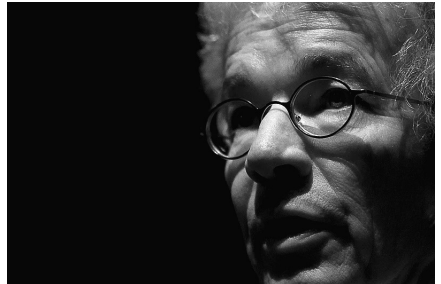
Alexandr Poesjkin wordt in zijn vaderland ‘de zon van onze literatuur’ genoemd. Zijn positie als grondlegger en nadien nooit meer overtroffen hoogtepunt van de Russische literatuur, is even onbetwistbaar als die van Dante in Italië of Shakespeare in Engeland.

In 1820 publiceerde hij zijn eerste novelle in verzen *Roeslan en Ljoedmila*. Zijn magnum opus, de roman in verzen *Jevgeni Onegin* ontstond tussen 1823 en 1830. Verder schreef hij drama's en sprookjes en legde hij de basis voor het Russische proza dat Europa veroverde vanaf de tweede helft van de negentiende eeuw.

Verzameld werk

Ter gelegenheid van het Poesjkinjaar (1999) heeft Papieren Tijger in nauw overleg met Hans Boland besloten om het volledige oeuvre van Alexandr Poesjkin te vertalen en uit te geven.

- deel 1 De novellen in verzen
- deel 2 Vroege lyriek
- deel 3 Lyriek in ballingschap
- deel 4 Late lyriek
- deel 5 Jevgeni Onegin
- deel 6 Drama en sprookjes
- deel 7 Literair proza
- deel 8 Historisch en autobiografisch proza
- deel 9 Brieven
- deel 10 Aantekeningen en appendices

De novellen in verzen

verzameld werk Alexandr Poesjkin deel 1

Novellen in verzen zijn berijmde korte verhalen met een liefdesintrige; behalve Poesjkins eersteling in dit genre, *Roeslan en Ljoedmila*, hebben al zijn novellen in verzen echter ook een sociaal dan wel een historisch thema. In zijn “Romantische” of “Zuidelijke” versvertellingen (*De krijgsgevangene van de Kaukasus*, *De roverbroers*, *De fontein van Bachtsjisarai* en *De zigeuners*) staat het conflict tussen de “beschaafde” en “wilde” samenlevingen centraal. Daarnaast schreef hij drie komisch-satirische novellen in verzen (het blasfemische *Gabriëlslied*, het “nihilistische” *Graaf Nullin* en *Het huisje in Kolomna*, waarin hij de draak steekt met de poëzie zelf). Angelo is een didactisch-moralistisch antwoord op Shakespeare's *Measure for Measure*;

Poltava en *De Bronzen Ruiters*, die tot zijn mooiste werk worden gerekend zijn historische novellen. De andere novellen in verzen opgenomen in dit deel zijn: *Vadim*, *Tazit* en *Jezerski*.

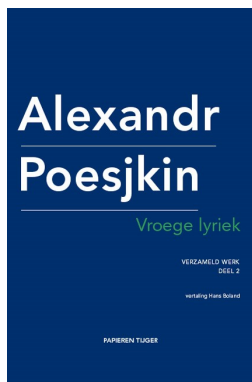
Het literaire genre van de novelle in verzen (Russisch: “poëma”) heeft vanaf het begin van de negentiende eeuw tot op heden altijd een zeer belangrijke rol gespeeld in de Russische poëzie. In de Russische literatuurgeschiedenis zijn Poesjkins novellen in verzen net zo'n begrip als de romans van Dostojevski of het toneelwerk van Tsjechov.

ISBN 978-90-6728-311-3 EUR 28,00

herziene tweede druk

Vroege lyriek

verzameld werk Alexandr Poesjkin deel 2

Dit eerste van drie delen met de volledig verzamelde lyriek van Poesjkin bestrijkt de eerste Petersburgse periode van de dichter. Hij kwam als twaalfjarige vanuit zijn geboortestad Moskou naar de toenmalige hoofdstad om zich te laten inschrijven aan het gloednieuwe Keizerlijk Lyceum, gevestigd in het nabijgelegen Tsarskoje Selo (Tsaardorp), waar de tsarenfamilie 's zomers resideerde. Na zijn eindexamen stortte hij zich in het mondaine leven van Sint-Petersburg. In 1820 werd hij vanwege zijn 'opruimende' gedichten door Alexander I uit de stad verbannen. Hij verliet Sint-Petersburg op 6 mei van dat jaar, twintig dagen voor zijn eenentwintigste verjaardag.

In zekere zin treedt het fenomeen Poesjkin nergens zo direct en zo duidelijk aan de dag als juist in zijn jeugdwerk. De onderwerpen, de situaties, de stijlfiguren en de ideeën van deze eerste gedichten zijn wel niet bijzonder origineel – Poesjkin lijkt voortdurend in gesprek met bekende en minder bekende voorgangers en tijdgenoten, op wie hij reageert, tegen wie hij zich afzet of bij wie hij zich aansluit – maar de volstrekt aparte klasse van het wonderkind is onmiskenbaar.

De ongeunstelde en laconieke indruk die Poesjkins jeugdverzen maken en die het waarmerk van zijn rijpe werk zou worden, heft veel van zijn pubergedichten reeds uit boven bijvoorbeeld de poëzie van zijn lievelingen Parny en Voltaire. De wijze waarop hij uiterste bondigheid weet te combineren met een neiging tot schaamteloos gebabbel, maakt hem ook in zijn schoolverzen al uniek. Daarnaast verraadt de enorme gevarieerdheid van de rijmen en metrische patronen en van de thema's en motieven het adembenemende talent van deze Russische, dichtende Mozart.

Meer dan in zijn latere werk experimenteert Poesjkin op school met bijzondere metrische structuren en flitsende rijmen. De thematische en stilistische verscheidenheid van zijn vroege lyriek is nauwelijks minder ruim dan in zijn latere werk: elegisch dan wel retorisch, provocatief dan wel traditionalistisch, vulgair dan wel hoogstaand. In het – natuurlijk – integreren van meerdere van deze ogenschijnlijk tegenstrijdige aspecten binnen één gedicht is Poesjkin, althans binnen de Russische literatuur, nooit meer overtroffen.

ISBN 978-90-6728-109-6 EUR 29,50

Lyriek in ballingschap

verzameld werk Alexandr Poesjkin deel 3

Op 6 mei 1820, drie weken voor zijn eenentwintigste verjaardag, verlaat de veelbelovende dichter, tevens enfant terrible, Alexandr Poesjkin de Russische hoofdstad Sint-Petersburg, waar hij bijna drie jaar heeft ‘gelanterfant’. Zijn vertrek is gelast door tsaar Alexander I, wiens woede is gewekt door gedichten als *Vrijheid* (opgenomen in VW 2, p.294). Van nu af aan zal de dichter in het centrum van de nationale aandacht staan. Op weg naar zijn plaats van bestemming ontmoet hij de nationale held generaal Rajeovski, die met zijn gezin op weg is voor een vakantie op de Krim en in de Kaukasus. Poesjkin mag mee, en hij zal zich de reis herinneren als een van de meest onbewolkte perioden van zijn leven.

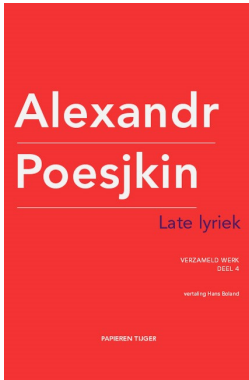
Op 21 september bereikt hij zijn officiële ballingsoord Chişinău (Kisjinjov), de hoofdstad van Bessarabië (Moldavië) en een broeinest van politiek activisten. Hier niet ver vandaan – ‘niet ver’ naar Russische maatstaven – sleet Ovidius op last van keizer Augustus zijn laatste levensjaren als balling, waar Poesjkin vanzelfsprekend een identificatiemotief in ziet.

Na bijna drie jaar wordt de dichter overgeplaatst naar Odessa, een jonge havenstad met een kosmopolitische bevolking en een actief sociaal leven. Poesjkin krijgt iets met de vrouw van de gouverneur-generaal en wordt in de herfst van 1824 doorgestuurd naar Michailovskoje, een landgoed van de Poesjkins in de noordelijke provincie Pskov. Hier heeft de dichter alle gelegenheid om veel te lezen en te schrijven, en hij is er altijd welkom bij zijn buurvrouw en haar dochters, stiefdochters en nichtjes. In september 1826 maakt de nieuwe tsaar, Nicolaas I – aan de macht sinds de mislukte revolutieopgong van 14 december 1825 – een eind aan Poesjkins ballingschap.

ISBN 978-90-6728-165-2 EUR 32,50

Late lyriek

verzameld werk Alexandr Poesjkin deel 4

Poesjkin is niet rechtstreeks betrokken bij de mislukte opstand tegen de Romanov-tsaaren in december 1825. Hij wordt dan ook negen maanden later door de nieuwe tsaar, Nicolaas I, ontlast van de status van politiek balling die hem in 1820 is opgelegd. Het eerste gedicht dat hij als vrij man schrijft is 'De profeet', een weerslag van de nieuwe status die hij zijn dichterschap toekent na de rampzalig verlopen revolte. Tot aan zijn dood zal hij keer op keer in zijn werk terugkomen op de veranderde situatie, en met name onvermoeid – maar vergeefs – pogingen doen om de tsaar tot clementie jegens de opstandelingen te bewegen.

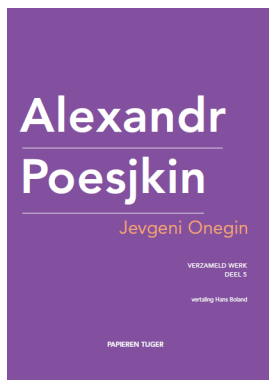
Van zijn drie oude schoolvrienden zijn er twee vanwege hun deelname aan de rebellie naar Siberië verbannen; de derde sterft in 1831. Datzelfde jaar trouwt Poesjkin met 'het mooiste meisje van het land', Natalja Gontsjarova, met wie hij vier kinderen zal krijgen. Hij wordt gedwongen een vervelend baantje aan het hof te accepteren, zijn financiën zijn weinig rooskleurig, en zijn werk, waarmee hij zijn tijd ver vooruit is, stuit op groeiend onbegrip.

Inmiddels dreigt de homoseksuele Nederlandse gezant in Rusland – koning Willem I is de schoonvader van een zuster van de tsaar – in een schandaal verwickeld te raken in verband met zijn zogenaamde Franse adoptiefzoon. Om de publieke aandacht af te leiden begint de laatste Poesjkins vrouw het hof te maken. Uiteindelijk is de dichter gedwongen de Fransman voor een duel uit te dagen, en wordt daarbij dodelijk getroffen. Op 29 januari 1837 blaast hij zijn laatste adem uit.

ISBN 978-90-6728-203-1 EUR 40,00

Jevgeni Oegin

verzameld werk Alexandr Poesjkin deel 5

Wat zou van al die grote boeken
Die Ruslands glorie zijn en vroeg
Of laat, mits je succes wilt boeken,
Gelezen moeten worden – vroeg
Reeds menigeen zich af – in wezen
Het allergoddelijkste wezen?
Van niets word je zo koud en heet
Als van *Misdaad en straf*. Wat heet!
Oorlog en vrede: niets is echter
En realistischer. Je bent
Als Ruslands literaire bent
Gewogen wordt niet jarig. Echter
Oegin is toch zonder meer
Hét nimmer leeg te drinken meer.

Hans Boland

Poesjkin heeft ondanks zijn korte leven een groot oeuvre nagelaten. Zijn lyriek omvat zevenhonderd gedichten en hij schreef een aantal ‘novellen in verzen’ die tot de hoogtepunten van de Russische literatuur worden gerekend.

Daarnaast is hij de auteur van een klein maar briljant corpus toneelwerken – zijn *Boris Godoenov* inspireerde Moesorgski tot diens grootse opera – en van een aantal wondermooie sprookjes. Bovendien schreef hij zowel fictioneel als beschouwend proza, dat het stilistisch ijkpunt zou worden voor al zijn grote landgenoten, van Gogol tot Tsjechov. Zijn magnum opus, *Jevgeni Oegin* (bij ons nog altijd beter bekend in de fenomenale operabewerking van Tsjaikovski), ontstond tussen 1823 en 1831.

ISBN 978-90-6728-327-4 EUR 35,00

herziene tweede druk

Drama en sprookjes

Verzameld werk Alexander Poesjkin deel 6

Tot Poesjkins toneelwerk behoren:

* *Boris Godoenov*. Als koningsdrama al bijna twee eeuwen lang het absolute hoogtepunt van de Russische toneelliteratuur. Met *Jevgeni Onegin* en *De Bronzen Ruiters* beschouwd als het belangrijkste dat Poesjkin heeft nagelaten. Getoonzet door Modest Moesorgski en als zodanig een mijlpaal in de Europese geschiedenis van de opera.

* *Vier Kleine tragediën*. Poesjkin op zijn best: flitsend, origineel in uitgangspunt en visie, volstrekt modern. Mede dankzij de bedrieglijke vanzelfsprekendheid van zijn toon en zijn 'laconieke' stijl geldt Poesjkin als de geestelijke tweelingbroer van Mozart. Dat twee van deze stukken zijn geïnspireerd door

een Mozart-thema, maakt ze extra fascinerend.

Tot Poesjkins sprookjes behoren het absurdistische relaas van een pope aan wie de duivel belastingplichtig is; het weidse, klassiek-aandoende lied van tsaar Saltaan en zijn heldenzoon en akelige schoonzusters; het pseudo-volkssprookje van een nederige visser en zijn domme vrouwtje; een Russische of liever: poesjkiniaanse variant van 'Sneeuwitje'; en een tamelijk macaber sprookje over een luie koning die in het verderf wordt gestort door een castraat en een spookprinses. Russische kinderen worden nog altijd opgevoed met deze sprookjes, en veel Russen houden het meest van Poesjkin om zijn sprookjes.

ISBN 978-90-6728-263-5 EUR 38,00

Literair proza

Verzameld werk Alexandr Poesjkin deel 7

Poesjkins had het vaak over ‘het nederig proza’. Hij stierf te jong om op dit terrein veel te produceren – hoewel we het altijd nog hebben over bijna zeshonderd pagina’s fictie en drie keer zoveel non-fictie, naast zo’n achthonderd brieven – maar wát hij naliet zou voor al zijn grote landgenoten, van Gogol tot Tsjechov, het stilistisch ijkpunt bij uitstek worden.

ISBN 978-90-6728-279-6 EUR 42,50

De Russische Afrikaan
Een roman in brieven
Verhalen van wijlen Ivan Bjelkin
Namens de uitgever
Het schot
De sneeuwstorm
De doodkistenmaker
De stationsopzichter
Het adellijke boerenmeisje
De geschiedenis van Gorjoechino
Roslavlev
Doebrovski
Schoppenvrouw
Kirdzjali
Egyptische nachten
De kapiteinsdochter
Fragmenten
Nadjenka
De gasten arriveerden op de datsja
Bij een houten huisje
Begin 1812
Notities van een jongeman
Mijn lot is beslist, ik ga trouwen...
Fragment
Een romance in een Kaukasisch kuuroord
Vaak heb ik nagedacht...
Een Russische Pelham
In 179• kwam ik terug
We brachten de avond door op de datsja...
Een Romeinse vertelling
Maria Schoning
Aantekeningen

Historisch en autobiografisch proza

Verzameld werk Alexandr Poesjkin deel 8

Poesjkin had een hartstocht voor geschiedenis. Verbazingwekkend is dat niet. Van vaderszijde stamde hij uit een van de oudste en roemrijkste geslachten van het land: 'De namen van voorvaders van me duiken overal in onze vaderlandse geschiedenis op.' (Aanzet tot een autobiografie.) Zijn moeder was de kleindochter van een Afrikaanse koningszoon die via de slavenmarkt van Constantinopel aan het Russische hof terecht kwam en de bijzondere protectie van Peter de Grote wist te verwerven.

Ook andere, meer objectieve omstandigheden moeten Poesjkins betrokkenheid bij de nationale en Europese geschiedenis hevig hebben geprikkeld. Bij zijn geboorte was Catharina II de Grote nog geen drie jaar dood. De keizermoord waaraan zij haar troonsbestijging te danken had, was gedurende een halve eeuw een angstvallig bewaard

staatsgeheim, en daarmee voor Poesjkin een bron van niet aflatende, kritische interesse. Catharina's zoon en opvolger, Paul I, was net als zijn vader Peter III vermoord (Poesjkin was twee toen het gebeurde); het gedicht waarin Poesjkin die gebeurtenis thematiseert, 'Vrijheid', werd de directe aanleiding voor zijn zes jaar durende verbanning. Toen hij dertien was viel Napoleon Rusland binnen en bezette de oude hoofdstad, tevens Poesjkins geboortestad, Moskou; Poesjkin zwaaide bij wijze van spreken de Russische troepen uit die vanuit de nieuwe hoofdstad, Sint-Petersburg, de Fransen gingen verjagen en een jaar later zegevierend konden worden binnengehaald – waarmee de Russische natie zichzelf definitief op de wereldkaart zette. Dertien jaar later vond de Decemberopstand plaats, een tragisch dieptepunt in de Russische geschiedenis van de negentiende eeuw, en een voorafschaduwning van wat er in 1917 zou gebeuren. Tal van Poesjkins vrienden en kennissen namen deel aan de mislukte rebellie en werden daarvoor zwaar gestraft, met de galg, dwangarbeid en/of verbanning naar Siberië dan wel de Kaukasus.

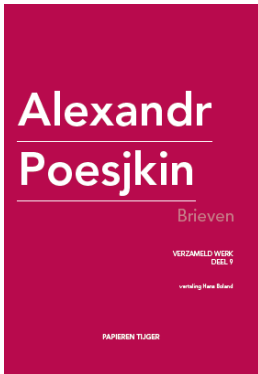
Zelf zou Poesjkin een spectaculaire pagina aan de vaderlandse geschiedenis toevoegen, toen hij in een duel met de aristocratische Franse gigolo van de Nederlandse gezant van koning Willem I, Jacob baron van Heeckeren, werd doodgeschoten – een geschiedenis die in Nederland nog vele jaren als parlementaire kwestie zou doorsudderen.

Poesjkins non-fictionele proza beslaat naast zijn briljante verhandeling over de opstand van Poesjkin – briljant als moderne, in wetenschappelijk en stilistisch opzicht onberispelijke analyse van een chaotische, tot dan toe nauwelijks ontgonnen historische periode – ook een reeks min of meer losse aantekeningen over allerlei personen en gebeurtenissen van nationale betekenis. Deze krijgen een grote extra waarde omdat ze zijn opgetekend door de nationale dichter, een buitengewoon scherpzinnig en nieuwsgierig ooggetuige, kind aan huis aan het Russische hof en aan de ambassades van de grote Europese mogendheden, en een persoonlijke kennis – vriend dan wel vijand – van vrijwel iedereen die er wat toe deed in de Russische politieke, kunstzinnige en wetenschappelijke wereld van zijn tijd. Om diezelfde reden zijn Poesjkins dagboekantekeningen van eminent belang voor iedereen die is geïnteresseerd in de geschiedenis van Rusland.

ISBN 978-90-6728-299-4 EUR 36,00

Brieven

Verzameld werk Alexandr Poesjkin deel 9

Een biografie mag nog zo objectief, intelligent en integer zijn, de stem van de biograaf blijft allesbepalend. Een brievenboek heeft een fundamenteel andere inslag. De correspondentie die iemand bij zijn dood nalaat moet het tegen een goede biografie afleggen als het gaat om geboekstaafde feiten en gebeurtenissen, maar stelt elke biografie – ook de autobiografie – in de schaduw als we het karakter van de persoon in kwestie willen leren kennen.

Poesjkins stem klinkt onmiskenbaar en stralend door in zijn werk, maar alleen in zijn brieven spreekt hij rechtstreeks tot ons; dat hij daarbij een andere toehoorder voor ogen had doet daar niets aan af. Hij richt zich tot vrienden, collega's, liefjes, zijn vrouw, het hoofd van de Geheime Politie, de tsaar, maar aan wie hij ook schrijft, wij krijgen de kans mee te luisteren. Toon en inhoud van zijn correspondentie zijn van brief tot brief anders, vaak héél anders; dat op zichzelf vormt als het ware het grondplan van Poesjkins karakter. Elke brief voegt een facet aan zijn persoonlijkheid toe, waardoor deze zich vollediger en in meer detail ontvouwt dan zijn eigen werk of de herinneringen van tijdgenoten dat toelaten.

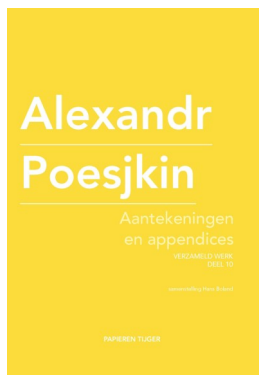
Dankzij Poesjkins brieven is het ons vergund niet alleen een van Europa's allergrootste dichters, maar ook een van de meest markante persoonlijkheden uit onze cultuur als een schaduw te volgen.

Zijn epistolaire nalatenschap is een godsgeschenk.

ISBN 978-90-6728-315-1 EUR 40,00

Aantekeningen en appendices

Verzameld werk Alexandr Poesjkin 10

Toen uitgeverij Papieren Tijger eind vorige eeuw besloot tot een uitgave van het volledige verzamelde werk van Alexandr Poesjkin in Nederlandse vertaling, door één enkele vertaler te verrichten, stelde die zich heimelijk – om niet te worden afge-rekend op zijn hoogmoed – ten doel de titanentaak te voltooi-en vóór hij van zijn AOW kon gaan genieten. Dankzij de dames en heren politici, die de beoogde leeftijd in hun visionaire wijs-heid welwillend oprekten, werd de doelstelling op de valreep gehaald.

Het is zover.

Gold Poesjkin zeventien jaar geleden – het eerste van de tien delen verscheen in 1999 – in de Lage Landen nog als een literair randverschijnsel, inmiddels heeft hij ook hier vaste voet aan de grond gekregen, al lijkt de Hollandse zuinigheid hem vooralsnog de plaats te onthouden die hem toekomt: tussen Dante, Shakespeare, Goethe en Cervantes. Er worden theater- en voorleesavonden, lezingen en colloquia aan hem gewijd, zijn naam valt op onverwachte momenten, en zijn werk wordt gelezen – zij het nog altijd veel te weinig, maar dat is met de rest van de allergrootsten weinig anders.

Samen met het complete corpus brieven (deel 9) staat nu ook een uitvoerig, verant-woord notenapparaat ter beschikking van de lezer; daarmee vullen deze beide delen de laatste grote lacune in de Poesjkinreceptie te onzent. Behalve de aantekeningen bij de brieven kan men in dit afsluitende deel de meest noodzakelijke informatie vinden over personen, plaatsen, thema's en persorganen die in Poesjkins brieven vermeld worden, alsmede de briefverwijzingen naar Poesjkins eigen poëzie en proza. *Last but not least* is een lijst opgenomen van alle niet-Russische historische figuren die op enig moment in Poesjkins verzameld werk ter sprake komen: een onmisbare stimulans voor een beter begrip van en kennis over de belangrijkste Rus die Europa heeft voortge-bracht.

Het woord is aan u!

ISBN 978-90-6728-316-8 EUR 37,00

De bronzen ruiter

Alexandr Poesjkin

uitverkocht opgenomen in *De novellen in verzen*

Roeslan en Ljoedmila

Alexandr Poesjkin

uitverkocht opgenomen in *De novellen in verzen*

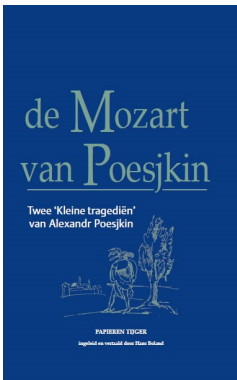

Drie vrolijke vertellingen

Alexandr Poesjkin

Gabriëlslied
Graaf Nullin
Het huisje in Kolomna

uitverkocht opgenomen in *De novellen in verzen*

De Mozart van Poesjkin

Alexandr Poesjkin

Tweetalige uitgave

De stenen gast en
Mozart en Salieri

De stenen gast is gebaseerd op de oude Spaanse legende van Don Juan, die onder andere was gebruikt door Mozart in diens opera 'Don Giovanni'.

In *Mozart en Salieri* gaat Poesjkin uit van het hardnekkige gerucht dat Mozart uit afgunst vermoord werd door de rivaliserende componist Antonio Salieri.

ISBN 978-90-6728-200-0 EUR 14,00

Spiegelduister

Jevgeni Rijn

Tweetalige uitgave

Jevgeni Rijn werd geboren in 1935 te Sint-Petersburg (Leningrad), in een joods gezin waarvan de wortels in Nederland lagen – bij Rembrandt, zoals de dichter veronderstelt. Hij kreeg een technische opleiding, maar schreef liever verzen en verdiende zijn brood in de kinderliteratuur, de journalistiek en de film. Begin jaren zestig leerde hij Anna Achmatova kennen, rond wie zich een groep jonge dichters gevormd had.

Tot die groep behoorde ook Joseph Brodsky, die hem zijn leraar noemde. Rijn heeft een tiental versbundels gepubliceerd; er is werk van hem vertaald in het Engels, Italiaans, Duits, Hebreeuws en Nederlands. In 1989 oogstte hij groot succes op het festival Poetry Intertational.

Rijn is een elegisch dichter, wat betekent dat zijn werk doortrokken is van een treurige weemoed naar wat geweest is. Zijn voornaamste thema behelst het einde der dingen, zoals de stad waarin hij is opgegroeid. De teloorgang gaat bij Rijn vaak vergezeld van een alledaags motiefje, zoals een schlager uit vroeger tijden. Bovendien voltrekt de ondergang van de wereldorde zich bij Rijn niet op een bepaald tijdstip, maar geleidelijk. Daarmee is hij de dichter van de erosie en het verval; van menselijke verhoudingen en morele categorieën.

Voorwoord van Joseph Brodsky.

[uitverkocht](#)

Mijlpalen

1951 Geboren te Jakarta (Indonesië). **1959** Verhuizing naar Oegstgeest. **1961** Begin pianostudie (lessen tot 1968 en van 1975-1981). **1963** Eerste prijs voor een werkstuk over India (de overige prijswinnaars waren volwassenen). De prijsvraag was uitgeschreven door de Indiase ambassade. **1968** Eindexamen gymnasium A (Rijnlands Lyceum Oegstgeest). **1968** (september-december) Cursus **Engels** in Londen, resulterend in het 'Lower Certificate in English' van de Universiteit van Cambridge. 1969 (januari-juni) Reis door Zuid-Europa en Noord-Afrika. **1969** (september) Aanvang studie **Slavistiek** aan de Universiteit van Amsterdam. **1970** Verhuizing naar Groningen i.v.m. gezinssituatie; voortzetting studie aan de Rijksuniversiteit aldaar. **1972** Geboorte van zoon Dmitri. Kandidaatsexamen (bijvak **Tsjechisch**). Zomercursus voor leraren Russisch in Moskou. Aanstelling als student-assistent. **1974** Doctoraalexamen – met pedagogische aantekening – cum laude (bijvakken **Georgisch** en **Deens**). **1974-75** Werkzaam bij de Stichting Leerplan Ontwikkeling en het Centraal Instituut voor Toets Ontwikkeling. Studie **Pools**, **Italiaans** en **Zweeds**. **1975** Aanstelling als wetenschappelijk medewerker bij de Rijks Universiteit Groningen (volledige dagtaak). **1976** Studie **Turks**. Tolk-gids bij een reis van Groningse historici door de Sovjet-Unie. **1977** Verblijf van twee maanden in Oxford. Studie semiotiek. **1978** Verblijf van een maand in Krasnodar (Zuid-Rusland). **1979** Verblijf van een maand in Moskou. **1979-80** 'Sabbatical leave' in Spanje. Verdieping in de 'Frankfurter Schule' (met name Adorno). Studie **Spaans**. **1981** Eerste boekpublicatie (*In andermans handen*, gedichten van Anna Achmatova, Meulenhoff, Amsterdam, 4e druk 1985). Eerste radio-interview. **1983** Doctoraat in de Letteren (titel proefschrift: Poëzie en getal: een arithmologische analyse van Axmatova's 'Poëma bez geroja'). Ontslagname bij de RUG met het doel van 'horizonverbreding'. Verblijf van vier maanden in Rome. **1984-86** Woonachtig in Griekenland: studie **Nieuwgrieks** en vele reizen binnenslands. Krant- en tijdschriftpublicaties van essays over en vertalingen van Russische literatuur. **1986-92** Opnieuw in Nederland i.v.m. gezinssituatie. 'Freelance literator': publicaties en lezingen over Russische literatuur, vertalingen van Russische poëzie, redacteur van een mensenrechtentijdschrift, medewerking aan verscheidene literaire radioprogramma's, vertalingen van films voor het Nederlands Film Instituut, privéles

Russisch, tolk, reisleader. **1989** Publicatie n.a.v. Achmatova's honderdste geboortedag, die in *Vrij Nederland* een van de belangrijkste literaire uitgaven van het jaar werd genoemd; NOS-literair besteedde er een dubbele radio-uitzending aan. Op 21 november **1991** zond de VPRO-radio in het kader van de tweejaarlijkse NOS-hoorspelenweek *'De Bronzen Ruiters: hoorspel voor mannenstem en noodweer'* uit, waarvoor Hans Boland het script schreef en de acteursrol vervulde. Op 10 december werd het herhaald; het jaar daarop werd het nogmaals uitgezonden door de Nederlandse radio en door de Belgische radio. **1992** Eerste publicatie bij *Papieren Tijger* (vertaling van Poesjkins *'Bronzen Ruiters'*, in een tweetalige editie, aangevuld met een essay over de betekenis van Poesjkins werk, en een omvangrijke – naar Nederlandse maatstaven – biografie). **1992** Verblijf van acht maanden in Vologda (Noord-Rusland), waar hij een stoomcursus Nederlands gaf voor leerlingen en docenten van de plaatselijke Lerarenacademie. In september **1992** kreeg Hans Boland een aanstelling bij de Universiteit van Sint-Petersburg als hoofddocent Nederlandse taal- en letterkunde. **1996** De Petersburgse literaire almanak *Urbi* publiceerde twee cycli met Russische gedichten van Bolands hand, waarmee hij naar eigen weten de eerste Nederlandse dichter werd met een Russische stem. In zijn Petersburgse jaren zette hij zich actief in voor de publicatie van Nicolaas Witsens *'Moskovische Reyse'* (gepubliceerd met financiële hulp van het CROSS). Uit zijn vertalingen droeg hij bij diverse gelegenheden – zoals de universitaire *'Nederlandse club'* en de Petersburgse jaarlijkse *'Poesjkin-dagen'* – voor. Verder nam hij actief deel aan diverse historische en linguïstische congressen in Sint-Petersburg en Moskou. In deze jaren verschenen er grote stukken over Bolands activiteiten in *De Telegraaf* en *Het Parool*, terwijl ook Rutger Kopland, ooit te gast bij de vakgroep Nederlands, in zijn bevindingen, gepubliceerd in *de Volkskrant*, zijn naam vijf keer vermeldde. Tenslotte heeft Hans Boland in Petersburg bij tal van gelegenheden gefungeerd als begeleider en consultant voor tal van Nederlandse ambtenaren, schrijvers en zakenlui. Het belangrijkste was de publicatie van zijn leergang Nederlands voor Russen (*'Goed zo!'*), in twee delen plus een lerarenhandwijzing en zes cd's. De publicatie werd onderscheiden met de jaarlijkse prijs voor *'De beste wetenschappelijke publicatie van een medewerker van de Universiteit van Sint-Petersburg'*. Eind **1996** remigreerde Boland naar Nederland waar hij zich als altijd bezighoudt met het vertalen van Russische literatuur en een enkele film, hij houdt voordrachten,

geeft privéés Russisch, leidt af en toe een (literaire) reis naar Rusland en dergelijke. Sinds 1986 is Boland min of meer actief geweest als voordrager van door hem vertaalde poëzie. Zijn optredens in 1996 en 1997 in het Groningse Oosterpoort-theater, met poëzie van Achmatova en Poesjkin, en in samenwerking met de bekende pianist Bernd Brackman, werden uitgezonden door de KRO-radio. In maart 1996 vond er een door hemzelf georganiseerde tournee van een week met Jevgeni Rijn plaats: ze traden op in Maastricht, Rotterdam en Amsterdam. In april 1996 deed Boland mee aan een door *Poetry International* georganiseerd tweedaags festival met vier jonge Petersburgse dichters. In 1999 richtte hij een Poesjkintentoonstelling voor Poetry International in. Sinds 1999 verschijnt tweejaarlijks een nieuw deel van zijn vertaling van het volledige werk van Alexandr Poesjkin bij Papieren Tijger in Breda, dat in 10 delen gaat verschijnen. In 2000 begon Boland Hongaars te leren. In 2003 werd hem de tweejaarlijkse Aleida Schotprijs voor vertalingen uit een der Slavische talen toegekend voor het derde deel van zijn vertaling van het verzamelde werk van Poesjkin. In 2007 is Hans Boland – met het verschijnen van ‘Late Lyriek’ – de eerste in de wereld die alle lyriek van Poesjkin vertaald heeft. 2009 Filter Vertaalprijs 2009 voor de vertaling van Dostojevski’s ‘Duivels’. 2010 RusPrix Award 2010 voor zijn bijdrage aan de ontwikkeling van de Nederlands-Russische culturele betrekkingen op het gebied van de literatuur. 2011 na 52 jaar gaat Hans Boland terug naar zijn geboorteland Indonesië, waar hij eerst een cursus Indonesisch volgt. Drie jaar later, in 2014, vestigt Boland zich in Indonesië. 2014 in augustus krijgt Hans de eervolle Poesjkinmedaille toegekend. Hij weigert echter, omdat die zou worden uitgereikt door Vladimir Poetin. Enkele maanden later aanvaardt hij met veel plezier de Martinus Nijhoff Vertaalprijs 2015.

In 2016 is de volledige vertaling van Poesjkin een feit.

Volledig overzicht publicaties Hans Boland

boeken

- Anna Achmatova. **In andermans handen**. Gedichten. Vertaling. Meulenhoff, 1981 (4e druk 1985).
- **Poëzie en Getal**. Een analyse van Axmatova's 'Poëma bez geroja'. Proefschrift ter verkrijging van het doctoraat in de Letteren aan de Rijksuniversiteit te Groningen (1983).
- Anna Achmatova. **Epos zonder held**. Vertaald en ingeleid. Meulenhoff, 1983.
- Nikolaj Goemiljov. **De giraffe**. Keuze, vertaling en inleiding. Meulenhoff, 1985.
- Anna Achmatova. **Vlucht van de tijd**. Gedichten en herinneringen. Samenstelling en vertaling. Meulenhoff, 1989.
- Alexandr Poesjkin. **De Bronzen Ruiter**. (Met geluidsband.) Vertaling. Papieren Tijger, 1992.
- **Gewoon op z'n Russisch**. (Leergang Russisch.) Nederlandse bewerking Dr. Hans Boland. Wolters-Noordhoff, 1993.
- Michail Lermontov. **De held van onze tijd**. Vertaling. Historische Uitgeverij Groningen, 1994.
- Jevgeni Rijn. **Spiegelduister**. (Met een voorwoord van Joseph Brodsky). Vertaling. Papieren Tijger, 1995.
- Alexandr Poesjkin: **Graaf Nullin**. (Xans Boland.) Vertaling. Novi Gorod, Sint-Petersburg 1996.
- Alexandr Poesjkin. **Roeslan en Ljoedmila**. (Met een voorwoord van Joeri Lotman.) Vertaling. Papieren Tijger, 1996.
- Alexandr Poesjkin: **Drie vrolijke vertellingen**. Vertaling. Papieren Tijger, 1997.
- **Goed zo! I** (Leergang Nederlands voor Russischtaligen), met 5 c.d.'s. Hans Boland & Irina Michajlova. Uitg. Symposium, Sint-Petersburg, 1998. Tweede druk bij uitg. Pegasus, 2005.
- Anna Achmatova. **Maar mijn liefde voor jou maakte me machteloos**. De mooiste liefdesgedichten. Samenstelling en vertaling. Bert Bakker 1999.
- **Russische zon**. (Over Poesjkin). Bas Lubberhuizen 1999 (2e druk 2005).
- Alexandr Poesjkin. **De novellen in verzen**. Vertaling. Papieren Tijger, 1999.
- Alexej Poerin. **De goudvink**. Gedichten. Vertaling. Wagner & Van Santen, Sliedrecht, 2001.
- Alexandr Poesjkin. **Vroege lyriek**. Vertaling. Papieren Tijger, 2002
- **Sint-Petersburg onderhuids**. Een stadsgids. Athenaeum-Polak & Van Genneep, 2003 (2e druk 2005).
- **Goed zo!** Prilozjenië. Pegasus, 2004.
- **Goed zo! II** (Leergang Nederlands voor Russischtaligen). Hans Boland & Irina Michajlova. Pegasus, 2004.
- Alexandr Poesjkin. **Lyriek in ballingschap**. Vertaling. Papieren Tijger, 2005.
- **Mijn Russische ziel**. Athenaeum – Polak & Van Genneep, 2005.
- Anna Achmatova. **Data om nooit te vergeten**. Samengesteld en vertaald. Meulenhoff, 2006.
- Alexandr Poesjkin. **Late lyriek**. Vertaling. Papieren Tijger, 2007.

- Alexandr Poesjkin. **De Mozart van Poesjkin**. Vertaling. Papieren Tijger, 2007
- Anna Achmatova. **Sneeuwstorm, noodlot, lied**. Vertaald, samengesteld en geannoteerd door Hans Boland. Meulenhoff, 2007.
- F.M. Dostojevski. **Duivels**. Vertaald, toegelicht en van een nawoord voorzien door Hans Boland. Athenaeum – Polak & van Gennepe, 2008.
- **Zeer Russisch zeer**. (Over Dostojevski's *Duivels*.) Triade, 2008.
- Alexandr Poesjkin. **Jevgeni Onegin**. Vertaling. Papieren Tijger, 2010.
- Alexandr Poesjkin. **Jevgeni Onegin**. Luisterboek, zelf ingesproken. Rubinstein, 2011.
- Vsevolod Garsjin. **De beren**. Vertaling. Athenaeum - Polak en Van Gennepe, 2011.
- Alexandr Poesjkin. **Drama en sprookjes**. Vertaling. Papieren Tijger, 2011.
- Alexandr Poesjkin. **Jevgeni Onegin**. Vertaling. Perpetua Reeks, Athenaeum - Polak en Van Gennepe, 2012.
- Alexandr Poesjkin. **Literair proza**. Vertaling. Papieren Tijger, 2013.
- Hans Boland. **De zachte held**. Roman. Athenaeum-Polak & Van Gennepe, 2014.
- Alexandr Poesjkin. **Historisch en autobiografisch proza**. Vertaling. Papieren Tijger, 2014.
- Alexandr Poesjkin. **Brieven**. Vertaling. Papieren Tijger, 2016.
- Alexandr Poesjkin. **Aantekeningen en appendices**. Papieren Tijger, 2016.
- Lev Tolstoj. **Anna Karenina**. Vertaling. Athenaeum-Polak & Van Gennepe, 2017.
- Hans Boland. **Hij kan me de bout hachelen met zijn vorstendometje**. Pegasus, 2017

bijdragen in boeken

- Als ik vrijkom... (Amnesty International, 1983).
- De dag dat je brief kwam (voor Amnesty International, Rainbow pocket 1988), pp. 41 en 100.
- De vrijheid verteld (voor Amnesty International, Meulenhoff, 1996), p. 83.
- De façades van Sint-Petersburg (Bas Lubberhuizen 1997, 2e druk 2003), pp. 115-132 en 206-221.
- Spiegel van de Russische poëzie (Meulenhoff 2000).
- Rossija-Gollandija (Knizjnye svjazi XV-XX vv.) (Jevropejskij dom, Sankt-Peterburg, 2000), pp. 327-338.
- Te gast in Rusland (uitg. Informatie Verre Reizen, red. Cees Willemsen).
- Boris Godoenov (uitg. De Nederlandse Opera, 2001).
- Liefdes werk (Lannoo, 2001).
- Het laatste anker (Lannoo, 2003).
- Hotel Parnassus (De Arbeiderspers 2003 en 2005).
- 3000 jaar wereldpoëzie etc. (Lannoo, 2005).
- A thing of beauty (Bert Bakker, 2005).
- De mooiste gedichten van Aleksandr S. Poesjkin (Lannoo, 2005).

kranten

- Slordige kritiek (*De Volkskrant*, 6-6-1981).
- Geduld, geduld, geduld (*NRC Handelsblad*, 18-6-1982).
- Dodelijk pistoolschot (*Trouw*, 5-2-1987).
- Een Nederlandse ambassadeur en de dood van Poesjkin (*Nieuwsblad van het Noorden*, 6-2-1987).

- De laatste dagen van Anna Achmatova (*Trouw*, 22-6-1989).
- Honderd jaar Pasternak (*Provinciale Zeeuwse Courant*, 10-2-1990).
- 15 'Reisbrieven' (tussen februari en augustus '92 verschenen in *Roesski Sever*, een Russische krant met een oplage van 80.000).
- Wonen en werken in Vologda (*Nieuwsblad van het Noorden*, 4-9-1992).
- Tsjechov wordt verkeerd begrepen (*Trouw*, 12-2-2005).
- Ooit komt hier een gedenkbord voor mij (*Trouw*, 25-3-2006).
- Maar het goede overwint toch (*Trouw*, 13-5-2006).
- Hoe slecht schreef Dostojevski? (*Trouw*, 23-12-2006).

tijdschriften

- Bijdragen aan vrijwel elk (kwartaal)nummer van het Groninger slavistenblad *De Reiter*, van 1979 tot 1983; aan de almanak van de Leidse slavisten *Lira* (1978 en 1982); en aan de bulletins van de Stg. Mensenrechten Noord-Nederland uit 1988.
- Nikolaj Goemiljov, dichter en conquistador, *het Oog in 't Zeil* (jaargang I, nr. 3).
- 'Sprookjes'gedichten van Nikolaj Goemiljov, *het Oog in 't Zeil* (jaargang II, nr. 1).
- Nikolaj Goemiljov, de gildedichter, *het Oog in 't Zeil* (jaargang II, nr. 2).
- Nikolaj Goemiljov, essayist van het akmeïsme, *het Oog in 't Zeil* (jaargang II, nr. 3).
- De hondsroos bloeit, *het Oog in 't Zeil* (jaargang IV, nr. 1-2).
- Rode moraal en zwarte laster, *het Oog in 't Zeil* (jaargang IV, nr. 3).
- Anna Achmatova: Herinneringen aan Amedeo Modigliani, *het Oog in 't Zeil* (jaargang IV, nr. 4).
- Anna Achmatova: Over Mandelstam (dagboekbladen), *het Oog in 't Zeil* (jaargang V, nr. 2).
- Anna Achmatova: Herinneringen aan Alexander Blok, *het Oog in 't Zeil* (jaargang V, nr. 3).
- Boris Anrep: Over de zwarte ring, *het Oog in 't Zeil* (jaargang VII, nr. 2-3).
- Geboortegrond, van Anna Achmatova, *Hollands Maandblad* (nov.1982).
- Literatuur over het Russische Hoge Noorden, *Internationale Spectator* (okt.1990) (boekrecensie).
- Jevgeni Rijn -De noordwester, *De tweede ronde* (Winter 1990).
- Poesjkins 'Graaf Nullin', *Maatstaf* (februari 1993).
- Poesjkins 'Herinneringen in het Tsarendorp', *Maatstaf* (augustus 1993).
- Poesjkins 'Veldheer', *Maatstaf* (juni 1994).
- 'Ter opheldering van enige misverstanden aangaande het vertalen van poëzie', bijdrage *Taal en Cultuur* (conferentie: Rusland en de Nederlanden). Moskou 1995.
- Poesjkins stamboom, *Tijdschrift voor Slavische Literatuur* (sept. 1996).
- 'Stixotvorenija' (Russische liefdespoëzie), *Urbi* (St.Petersburg, jan. 1996).
- 'Stixi uroda' (Russische satirische poëzie), *Urbi* (St.Petersburg, september 1996).
- Aleksander Poesjkin -Gabriëlude, *De tweede ronde* (Herfst 1997).
- De musea van Poesjkin en Multatuli, *Multatuli Nieuwsbrief* (jaargang 2 nr. 4), en *De Tweede Ronde* (Herfst 1997).
- Timoer Kibirov -Twee gedichten, *De tweede ronde* (Herfst 1997).
- Alexandr Poesjkin -Twee gedichten, *De tweede ronde* (Winter 1997).

- Anna Achmatova -Vijf gedichten, *De tweede ronde* (Zomer 1998).
- Russischtalige literatuur uit Israël (Igor Goeberman, Dina Roebina, Jefrem Bauch), *De tweede ronde* (Herfst 1998).
- Nabokov -Lillith, *De tweede ronde* (Winter 1998/99).
- Konstandinos Kavafis -De stad, *De tweede ronde* (Winter 1999).
- Alexandr Poesjkin -Mozart en Salieri, *De tweede ronde* (Lente 2000).
- Anna Achmatova -Twee gedichten, *De tweede ronde* (Zomer 2000).
- Osip Mandelstam -Twee gedichten, *De tweede ronde* (Zomer 2000).
- Boris Ryzji -Vier gedichten, *Passionate* (juli/augustus 2000).
- Anna Achmatova -Dante, *De tweede ronde*, herfst 2000.
- Jevgeni Rijn, *De Gids*, november 2000.
- Ivan Krylov -Damiaans vissoep, *De tweede ronde*, lente 2001.
- Varlam Sjalamov -Voor de dichter, *De tweede ronde*, zomer 2001.
- De steentijd en de Zilveren Eeuw (Achmatova en het vrije Russische woord), *Spiegel Historiae*, november/december 2001.
- De poëzie van Sjalamovs proza, *Tijdschrift voor Slavische Letterkunde* 30 (november-december 2001).
- Anna Achmatova -Twee gedichten, *De tweede ronde* (Zomer 2002).
- György Faludy -Cleopatra spreekt, *De tweede ronde* (Lente 2003).
- Konstantinos Kavafis -Alexandrijnse koningen, *De tweede ronde* (Lente 2003).
- Sint-Petersburg: het Amsterdam van het noorden, *Rijksmuseum Kunstkrant* (sept.-okt. 2003).
- Sint-Petersburg: product van de muze, *Tijdschrift voor Slavische Literatuur* (december 2003).
- Igor Guberman: Zeven gorrekas, *De tweede ronde* (Lente 2004).
- Venedikt Jerofeëv: Aantekeningen van een psychopaat (fragment), *De tweede ronde* (Lente 2004).
- Alexandr Poesjkin: Jevgeni Onegin (fragmenten uit het eerste hoofdstuk), *De tweede ronde* (Zomer 2004).
- Sándor Petöfi: Waar zal ik een naam voor je vinden, *De tweede ronde* (Herfst 2004).
- De Russen: een bezielde of een zielig volk? Muziek & Woord / *Klara*, nr.374.
- Vertalingen in brochures van *Poetry International*.

Uitgeverij Papieren Tijger
Bastionstraat 13
4817 LD Breda

Telefoon 076-5228375
E-mail algemeen info@papierentijger.org
E-mail bestellingen bestelling@papierentijger.org
Internet www.papierentijger.org